

Rumskullahandskriften.

Från omkring år 1600.

Rumskulla kyrka inom Tunaläns och Sevede kontrakt av Linköpings stift äger i sitt arkiv en musikhandskrift, som på ett intressant sätt belyser de kyrkomusikaliska förhållandena inom Linköpings stift omkring år 1600.

Beskrivning: Sidans bredd är 156 mm och höjd 196 mm. Notradernas längd är c:a 120 mm och skriften upptar c:a 160 mm av sidans höjd. Varje sida upptar 7—9 notsystem, allestädes med underlagd text. Notskriften är för den gregorianska sången kvadratnotskrift på 4-linjigt notsystem; s 95—100 förekomma åtta lutherska koraler med mensuralnotation på femlinjigt notsystem. Hs omfattar 120 sidor och är väl bevarad.

Notskriften, liksom texten, är tydlig och omsorgsfullt utförd. Den synes gjord av en enda hand, utom påskhymnen på s. 101, som väl kan vara samtidigt med skriften i övrigt, men knappast av samma hand.

Hs är bunden i ett pergamentband, ett fragment av något antionale eller graduale med medeltida notskrift i rött och svart.

På första pärmens innersida finnes antecknat namnet:

Emundus Johannis Smolandus Ingatorpensis.

Sannolikt är han väl ägaren, möjligen tillika avskrivaren. Några uppgifter om honom har ej stått mig till buds. Han härstammar från Ingatorp, i Ydre och Södra Vedbo kontrakt, liksom Rumskulla beläget i Smålandsdelen av Linköpings stift.

I annexförsamlingen till Rumskulla, Hässleby, finnes enligt uppgift en musikhandskrift, nu förvarad i Vadstena landsarkiv. Den har icke stått till min disposition under arbetet med denna uppsats.

Översikt av innehållet:

S. 1—2. Tomt titelblad.

s. 3. [Tonarius.]

Primus. Tonus *med* initium, me-

dium. *Minnesversen:* Primus Tonus sic incipitur et sic flectitur, ita mediatur, sic autem finitur.

Differentiae Primi toni, tres¹⁾.

¹⁾ Tonarien upptar dock för första psalmtönen fem differentiae utom normalfinalis. Dessa äro enligt nu gällande Antifonale romanum (förkortas AR): g (normalfinalis), D, a, a³, g² samt därutöver en i AR ej upptagen variant: g a g. Där ej annat antecknas överensstämmer tonarien helt med AR.

- Secundus Tonus, differentia nulla²⁾.
 s. 4. Tertius Tonus, Differentiae tertij toni³⁾.
 Quartus Tonus. Differentia una⁴⁾.
 Quintus tonus, differentia nulla. —
 Sextus Tonus, differentia nulla. —
 Septimus Tonus, differentiae tres⁵⁾.
 s. 5. Octavus Tonus, differentia una⁶⁾.
 Peregrinus tonus⁷⁾.
 s. 6. Tom sida.
 s. 7. De Nativitate Salvatoris nostri
 Jesu Christi.

[IN PRIMIS VESPERIS]

[Super psalmos]

[Ant. 1] Iudea et Hierusalem nolite timere... Laudate pueri Domini: Laudate nomen Domini. Ps. 112⁸⁾.

[Ant. 2] Orietur sicut sol.. Laudate Dominum omnes gentes: Laudate cum omnes populi. Ps. 116.

[Ant. 3] Dom ortus fuerit sol

... Lauda anima mea Dominum: Laudabo Dominum in vita mea: Psallam Deo meo quamdiu fuero. Psal. 145.

- s. 8. [Ant. 4] Gaude et laetare Hierusalem ... Laudate Dominum quoniam bonus est psalmus: Deo nostro sit iucunda decoraque laudatio. Psal. 146.

[Ant. 5] Betlehem non es minima⁹⁾ ... Lauda Hierusalem Dominum: Lauda Deum tuum Sion. Psal. 147.

- s. 9.
- Responsorium in primis vespers.*

Iudea et Hierusalem nolite timere... *Repetitio*: Cras egrediemini... *Versus*: Constantes... Gloria Patri... Cras etc.¹⁰⁾.

- s. 10.
- Super Magnificat*
- : Cum esset desponsata mater Jesu Maria
- ¹¹⁾
- ... Magnificat anima mea Dominum.

[AD COMPLETORIUM]

[Ant.] Tu Betlehem terra Ju-

2) Avvikande initium; (i. transponerat läge) e, f, e, c.

3) Normalfinalis: c-h a-c a g-a, saknas i AR, är variant av a²; differentiae: c a c c-a (variant av a i AR); a; c a c c (saknas i AR).

4) Initium: e g a. Normalfinalis: A, diff.: a g a h g e-g (variant av A*).

5) Initium: h-d c-d, normalfinalis: a, diff.: c, d, c².

6) Initium: g a g c. diff.: c.

7) Här meddelas endast finalis. Nedre delen av sidan tom.

8) Hänvisningarna till psaltarpsalmerna avse numren i Versio vulgata. De äro gjorda med stor omsorg, i de fall då andra nummer föreligga än i nuvarande upplaga av vulgatan, torde de hänvisa till den för svenska gymnasier avsedda latinska psaltarupplagan, I regel citeras hela första versen, såsom framgår av psalmcitatet i jultidegården, vilka återgivits fullständigt t. o. m. handskriftens s. 19. Därefter citeras endast psalmens begynnelseord. Av antifonerna citeras som regel endast början, där icke särskild orsak föreligger för att citera hela antifonen.

9) Samtliga fem antifoner i julaftonsvespern saknas i ECU och LCW, men återfinnes i Brevarium Lincopense av år 1493 (förkortas Br Li). LCU och LCW följer anvisningarna i Laurentius Petris De officijs. För uppgifterna, som hämtats ur Br Li står jag i tacksamhetsskuld till kyrkoherde K. Peters. LCU är förkortning för Liber cantus upsaliensis 1620; LCW för Liber cantus wexiö-nensis 1623.

10) Återfinnes i LCU s 107 och LCW s. 22 och anvisas i De officijs.

dae¹¹)... Cum invocarem exaudivit me Deus. Psal. 4.

[IN MATUTINIS]

Invitatorium. Christus natus est¹²)... [Ps.] Venite exultemus

s. 11—12. Domino...

s. 13. *Antiphonae super psalmos in precibus matutinis.*

[*Ant. 1*]. Dominus dixit ad me ... Quare fremuerunt gentes: et populi meditati sunt inania. Ps. 2.

[*Ant. 2*]. Tanquam sponsus ... Coeli enarrant gloriam Dei: et opera manuum ejus annunciant (!) firmamentum. Ps 18.

s. 14. [*Ant. 3*]. Diffusa est gratia... Eructavit cor meum verbum bonum: dico ego opera mea regi. Ps. 44.

Responsorium 1.

Hodie nobis coelorum rex... *Repetitio*: Quia salus aeterna... *Versus*: Gloria in excelsis Deo ... Quia.

s. 15. *Responsorium 2.*

Hodie nobis de coelo pax... *Repetitio*: Hodie per totum... *Versus*: Gloria in excelsis Deo¹³)... Hodie.

Responsorium 3.

Descendit de coelis...

s. 16. *Repetitio*: Et exivit... *Versus*: Tanquam sponsus... Gloria Patri¹⁴)... Et

s. 17. *Responsorium 4.*

Verbum caro factum est... *Repetitio*: Plenum gratia... *Versus*: In principio erat...¹⁵). Plenum.

s. 18. AD LAUDES.

[*Supèr psalmos*]

[*Ant. 1*] Quem vidistis pastores ... Dominus regnavit decorem indutus est: indutus est Dominus fortitudinem et precinxit se. Ps. 92.

[*Ant. 2*] Genuit puerpera regem ...¹⁶). Jubilate Deo omnis terra. Ps. 99.

[*Ant. 3*]. Angelus ad pastores ait... Deus Deus meus respice in me: quare me dereliquisti: Longe a salute mea verba delictorum meorum. Psal: 21.

s. 19. [*Ant. 4*]. Facta est cum Angelo... Benedicite Domino omnes gentes. [Ps. 116.]

[*Ant. 5*] Parvulus filius hodie... Laudate dominum de coelis. Laudate eum in excelsis. Ps. 148.

s. 20. *Super Benedictus*: Gloria in excelsis Deo... Benedictus Dominus Deus Israel.

*Super Magnificat*¹⁷). Hodie Chris-

11) Annan text i LCU och LCW, som anvisas i De officijs. Hs följer Br Li.

12) Återfinnes i LCU s 109, LCW s 24 liksom efterföljande antifoner och responsorier.

13) Versen avviker från LCU s 113 och LCW s 33, men överensstämmer med Br L.

14) Detta Gloria Patri saknas i LCW s 35, men återfinnes i LCU s. 115 och i Br. Li.

15) Gloria Patri saknas. Återfinnes i Br Li, LCU och LCW.

16) Laudesantifonerna överensstämma med dem av LCU s 118 upptagna: de saknas i LCW. Två textliga avvikelser kunna noteras: i ant. 2. läser LCU: cum virginitatis honore, men hs.: cum virginitatis pudore. I ant. 4 läser LCU: clamantium et dicentium. Hs.: laudantium et dicentium. I båda fallen överensstämmer Hs med Br Li

17) Magnificatantifonen har här placerats före psålmantifonerna. Vesperns samtliga antifoner återfinnas i LCU s 121 och LCW s 38.

- tus natus est... Magnificat anima mea Dominum.
Antiphonae super psalmos in secundis vespertis.
 [Ant. 1]. Tecum principium... Dixit Dominus... Ps. 110¹⁸).
- s. 21. [Ant. 2]. Redemptionem misit Dominus... Confitebor tibi... Ps. 111¹⁹).
 [Ant. 3] Exortum est in tenebris... Beatus vir... Ps. 112²⁰).
 [Ant. 4] Apud Dominum misericordia... De profundis... Ps. 130.
- s. 22. [Ant. 5] De fructu ventris... Memento Domine... Ps. 131.
 [Ad completorium]
 Verbum caro factum est... Cum invocarem. Ps. 3²¹).
 Glorificamus te pater... Nunc dimittis servum tuum Domine...
- s. 23. OFFICIUM MISSAE.
 Puer natus est... Cantate Domino... Gloria Patri...²²).
In sumis (!) festis.
- s. 24. [Kyrie] Herre förbarma tigh...²³).
In simplicibus festis.
 [Kyrie] Herre förbarma tigh...²⁴).
- s. 25—26. [Gloria] Ähra wari Gudh i högden...²⁵).
- s. 27. [Sanctus] Heligh...²⁶). [Agnus Dei] O Gudz Lamb...²⁷).
- s. 28—30. *Sequentia.* Alle Christne frögda sigh...²⁸).
- s. 31. De resurrectione Christi.
 [IN PRIMIS VESPERIS]
 SUPER PSALMOS]
 [Ant.] Alleluia, Alleluia, Alleluia²⁹). Laudate pueri Dominum... Ps. 112.
Super Magnificat:
 [Ant.] Wesperi autem sabbati... Magnificat anima mea Dominum.
 [IN MATUTINIS]
- s. 32—34. *Invitatorium:* Alleluia, Alleluia, Alleluia³⁰). Venite exultemus...

18) Versio vulgata Ps 109.

19) Versio vulgata Ps. 110.

20) Versio vulgata Ps 111.

21) Versio vulgata Ps 4. Jfr ovan s. 10 i hs.

22) LCW s 9, saknas i LCU.

23) Kyrie fons bonitatis, frygisk, se Höghandskriften (Hg s 3), LCU s. 26 saknas i LCW. Meddelar fyra acklamationer, vilket förutsätter att kyriet utförts niofaldigt.

24) Kyrie cunctipotens genitor Deus, dorisk. Se Hg s 3 LCU s 27 och LCW s 10. Fyra acklamationer liksom i Hg och LCU, medan LCW endast meddelar tre.

25) Hypofrygiskt Gloria såsom i Hg, LCU och LCW under samma rubrik. Texten följer den kortare versionen från 1531 års mäsas, liksom Hg och LCU medan LCW har den längre versionen. Se nedan under Kyrie apostolorum.

26) Doriskt Sanctus Hg s 4 LCU s 31, LCW s. 14.

27) Doriskt Agnus Dei saknas i Hg, upptages av LCU s 33, LCW s 15.

28) Den melismatiskt rikare formen (jfr Moberg: Ueber die schwedischen Sequenzen I s. 249.) Den synes hava varit företrädd i Linköpings stift. Jfr Liten Songbook 1553 tillhörig Skeda kyrka.

29) Annan antifon i VIII psalmtönen upptages här än den i VI tonen som meddelas i LCU s 125 och LCW s 53 och som anvisas av De officijs.

30) Texten till Invitatoriet divergerar från LCU s 126 och LCW s 54, och

- s. 35. *Antiphonae super psalmos.*
 [Ant. 1] Ego sum qui sum...
 Beatus vir qui non abiit... Ps. 1.
 [Ant. 2] Postulavi patrem meum... Quare fremuerunt gentes... Ps. 2.
 [Ant. 3] Ego dormivi... Domine quid multiplicati sunt... Ps. 3.
- s. 36. *Responsorium I.*
 Angelus Domini descendit de caelo... *Repetitio:* Jam surrexit...
Versus: Angelus Domini locutus est... Jam etc.
- s. 37. *Responsorium II.*
 Angelus Domini locutus est...
Repetitio: Jam surrexit... *Versus:* Ecce praecedit vos in Galilaeam...³¹⁾ Jam etc.
- s. 38. *Responsorium III.*
 Dum transisset sabbatum...
 [Rep.]. Ut venientes ungerent...
Versus: Et valde mane... Ut etc.
 AD LAUDES.
 [Ant. 1] Angelus autem Domini... Dominus regnavit decorum...
 Psal. 92.
- s. 39. [Ant. 2] Et ecce terraemotus factus est... Jubilate Deo omnis terra... Ps. 99.
 [Ant. 3] Erat autem aspectus eius... Laudate Dominum de caelis... Ps. 148.
- s. 40. [Ant. 4] Prae timore autem ejus... Benedicite Domino omnes gentes... Ps. 116.
 [Ant. 5] Respondens autem angelus... Laudate Dominum de caelis... Ps. 148.
Super Benedictus. Et valde mane una sabbatorum... Benedicite Dominum...
Antiphona super psalmos in secundis vespers.
 [Ant.] Alleluia, Alleluia, Alleluia, Alleluia³²⁾. Dixit Dominus Domino meo... Ps. 110.
Super Magnificat. Et respicientes viderunt... Magnificat...
- s. 41. [Super Nunc dimittis] Alleluia, resurrexit... Nunc dimittis...
 [Responsorium]
 Discubuit Jesus et discipuli eius...
Versus: Edite.
- s. 42. et bibite... Gloria patri potentissimo...³³⁾.

De officijs. Likaså melodien, mixolydisk, liksom det efterföljande Venite, vilket återfinnes i Hg s 50 (In annuntiatione Marie), Bj s 39. Upptages i LCU s 88 (In festo S. Michaelis), saknas i LCW. Texten till Invitatoriet överensstämmer med Br Li.

³¹⁾ Antifonerna och responsorierna vid påskmatutinen överensstämmer med de av LCU och LCW upptagna, utom i fråga om Versus till detta responsorium. Den lyde: i LCU s 131 och LCW s 64: Jesum quaeritis Nazarenum crucifixum surrexit non est hic; men i hds: Ecce praecedit vos in Galilaeam ibi eum videbitis sicut dixit vobis. Hds överensstämmer med Br Li.

³²⁾ Antifonerna till laudes återfinnas i LCU och LCW. För 2:a vespren meddelar LCU och LCW endast Magnificantifonen. De officijs anvisar att Laudesantifonerna skola brukas. LCW meddelar intet för completoriet. LCU upptar den fyrafaldiga Alleluia-antifonen som antifon före completoriets psalmer och samma antifon som hs för Nunc dimittis. Hs följer Br Li.

³³⁾ Nattvardsresponsoriet som De officijs anvisar till distributionspsalm, återfinnes i LCU s 59. I hs saknas dock anteckningen om Repetitio, som enligt LCU efter Versus utgöres av Et accepto pane och efter Gloria av Et accepto calice. Hs följer här Liten Songbook 1553.

s. 43 OFFICIUM MISSAE.

Resurrexi et adhuc tecum sum...

Versus ex psal: 139. Domine probasti me... Gloria Patri...³⁴).s. 44—45. [*Kyrie*] Herre förbarmatigh...³⁵).[*Gloria*] Ähra ware Gudh ihögden...s. 46. [*Sanctus*] Heligh...³⁶).s. 47. [*Agnus Dei*] O Gudz Lamb...s. 48. *Sequentia.* Jesus Christus han ähr worden...s. 49. [*Ahrones Konungh.*]Ährones Konungh Jesus Christus, Alleluia. Som war för oss i döden uthgifuin, Alleluia. Ähr nu upståndén som han sagt hafuer, Alleluia. Och manar godt för oss ho^s Fadhren, Alleluia³⁷).

s. 50—51. Rex Christe omnes in te laetemur, Alleluia. Quia quam pertulisti pro nobis mortem, Alleluia. Resurgendo devicisti, Alleluia.

Serva nos a peccatis, Domine fili Dei unigenite, qui natus es de virgine, quoniam te decet laus et honor. Rex Christe qui caput es ecclesiae fac nos tecum surgere, Alleluia.

— — *Vid texten: Quia quam pertulisti pro nobis mortem, Alleluia. Resurgendo devicisti, Alleluia. finnes ytterligare två rader underlagda, så att denna antifon kunde utföras vid tre tillfällen. De båda andra »verserna» lyda:*

Quia tu solus nostram captivitatem, Alleluia. Ascendendo captivasti, Alleluia.

Quia consolatorem Spiritum Sanctum, Alleluia. Jam e caelis revelasti, Alleluia.

s. 52—55. *In die Ascensionis Christi.*[*Sequentia.*] Rex omnipotens die hodierna...³⁸).s. 55. [*Sequentia*] Alzmechtigh Ko-

³⁴) Se LCW s 41, saknas i LCU. Gloria Patri är fullt utskrivet i hs i LCW endast antytt.

³⁵) Kyrie Lux et origo, mixolydisk, med fyra acklamationer liksom Hg s 6; LCU s 34 och LCW s 43 meddelar endast tre acklamationer. Hs representerar här alltså ett äldre skikt än LCU och LCW. Inledningsneumens tredje not synes hava varit föremål för en radering. Den är nu c, liksom LCU och LCW. Linköpingstraditionen synes hava varit h. Det efterföljande Gloria återfinnes i Hg, LCU och LCW under samma serie. Här saknas i hs tillägget till Agnus dei-partiet, vilket upptages i LCW.

³⁶) Sanctus och Agnus dei, hypolydisk, återfinnes i Hg s 11, LCU s 38 saknas i LCW.

³⁷) Denna Cantio Paschalis, som av hs meddelas dels i svensk och dels i latinsk text, saknas i Hg och LCU men upptages i LCW med annan text. Den här upptagna texten finnes i en musikhandskrift tillhörig Ledbergs kyrka, Linköpings stift. Denna cantio, som ej ompämnas i De officijs, utgör en bearbetning av Maria-antifonen Regina coeli laetare, alleluia, som alltfört brukas enligt Br. R. vid completoriets avslutning under påsktiden. Märkliga äro tilldiktningarna i den latinska versionen Rex Christe, som gjorde det möjligt aningen att sjunga den tre gånger i följd eller att växla under påsk-pingsttiden.

³⁸) Himmelsfärdsdagens sekvens saknas i Hg, LCU och LCW och meddelas här i både latinsk och svenskt textskrud. Melodiformen ansluter sig nära till den av C. A. Moberg i Ueber die schwedischen Sequenzen II under nr 14 a som huvudform meddelade melodin. Denna sekvens förekommer i svenska 1500-

hws
—

nung uthi thenna samma dagh.
Werldennes frelsare med hög-
mechtig segers hand.

Wplor till himbla fädan han kom
med sinne krafft.

s. 56. Nu fyratio dygn ähr sedan han
upstod.

Han thenna dagen gaf Apost-
lom lärdom god.

Och mintes så widh theras mun-
nar mz fridzens minne.

Han gaf them macht förlåta syn-
der mz gudz ord och sinne.

Och wyste them uth i werlden
döpa huarior siäl till saligheet.

I gudz Faders och Sons och så
then helga Andes deelachtighz.

Han åt med them och badh icke
från Hierusalem gångä.

Wthan bliffua till thz i mågen
få then helga Anda.

s. 57. Icke effter många dagar sän-
der iagh edher hugsualaren ned
af himmelen.

Och waren så mith witne i Hie-
rusalem, Judea och så kringh
om iorderyk.

Nu tå han thz sadhe, af theras
åsyn blef han uptagen som fad-
rens enda son.

Så wart människons natuur up-
högdh aff en klara sky i him-
melen mz myckin mon.

Sy huru bälde tuå Änglar neder-
kommo i huytom hampne.

Talandes till them: huy undren i

och seen så högt up i himblom.

s. 58. Jesus Christus som ähr upfa-
ren här från eder till fadrens
herlighz.

Som han upfor så skall han kom-
ma spöriandes effter wåra kiär-
ligheet.

O himmels, hafzens gud och ior-
dens, som Adham skop och in-
sathe i paradys.

Owenen sliske (38) och then fals-
ke togh han bort mz sith syn-
daband till heluetid.

Huilken tin dyra blodh återkiöp-
te Herren Gudh.

The honom uphögde oförtiänt
som hade brutit emot tin helga
budh.

s. 59. Domare (,) när tu ath dömma,
kommer werldene.

Gif oss, wy bidie tigh i thins
fadhers ryke ewinnerliga gläd-
iena.

Thet wy siunge tigh allesamman,
Alleluia.

De Sancto Spiritu.

[In primis vesperis super psal-
mos]

[Ant.] Veni Sancte Spiritus rep-
le tuorum...³⁹). Laudate pueri
Dominum. Ps. 109.

s. 60. *Responsorium in primis vespe-
ris.*

Apparuerunt Apostolis disparti-
tae lingvae... [Repetitio] Sedit-
que... *Versus:* Spiritus Domini

talshandskrifter. Den upptages ej av Emil Liedgren: Svensk psalm och andlig
visa. Jag har funnit den med svensk text i ett ex. av Liten Songbook fol., till-
hörigt Skellefteå landsförsamlings kyrka. Musikaliskt tillhör sekvensen samma
grupp som pingstsekvensen Sancti Spiritus adsit nobis gratia, vilken även upp-
tages i hs.

³⁹) Pingstufficiets antifoner och responsorier återfinnes i LCU s 139 ff. med
undantag för Resp. i första vespern. De officijs anvisar resp. Repleti sunt.
Venite återfinnes i LCU s 73. Matutinens tredje resp. som upptages i LCU
saknas i hs. I matutinens första responsorium upptar hs som Versus: Repleti
sunt omnes Spiritu Sancto et caeperunt loqui medan LCU s 147 har versen:
Dum ergo essent Discipuli in unum congregati... Hs ansluter sig till Br Li.

- replevit totam domum... Sedit-
que.
- s. 61. *Super Magnificat*. Non vos re-
linquam orphanos... Magnificat
anima mea...
- [AD COMPLETORIUM]
[*Ant.*] Alleluia Spiritus paracle-
tus... Nunc dimittis...
- [IN MATUTINIS.]
- s. 61—64. *Invitatorium*: Alleluia, Spi-
ritus Domini replevit... [Ps.].
Venite exultemus...
- Antiphonae super psalmos*.
[*Ant. 1*] Factus est repente de
coelo... Magnus Dominus et...
Ps. 47.
[*Ant. 2*] Confirma hoc Deus...
Exurgat deus et dissipentur...
Ps. 67.
- s. 65. [*Ant. 3*] Emitte Spiritum tuum
... Benedic anima mea... Ps.
102.
- Responsorium I*.
Dum complerentur dies... [*Rep.*]
Tanquam Spiritus... *Versus*:
s. 66. Repleti sunt... Tanquam.
Responsorium II.
Repleti sunt omnes
[*Rep.*] Et convenit... *Versus*:
Loquebuntur varijs lingvis
Et etc.
- s. 67. AD LAUDES.
[*Super psalmos*]
[*Ant. 1*] Dum complerentur dies
...³⁹ A).
- [*Ant. 2*] Spiritus Domini reple-
vit...³⁹ A).
[*Ant. 3*] Repleti sunt omnes
...³⁹ A).
[*Ant. 4*] Fontes et omnia quae
moventur...³⁹ A).
[*Ant. 5*] Loquebantur varijs ling-
vis...³⁹ A).
- s. 68. *Super Benedictus*. Accipite Spi-
ritum sanctum... Benedictus Do-
minus Deus...
Super Magnificat: Hodie comple-
ti sunt dies... Magnificat...
- s. 69. In die pentecostes.
[*Kyrie*] Herre förbarma tigh
...⁴⁰).
- s. 70. [*Gloria*] Ähra wari Gudh i
högden...
- s. 71. *Sanctus*. Heligh...
- s. 72. [*Agnus Dei*] O Gudz Lamb...
- s. 73—76. *Pentecostes* [*Sequentia*].
Sancti spiritus adsit nobis gra-
tia...⁴¹).
- s. 76—79. *Diei pentecostes sequentia*.
Then helghe Andes nådh gifue
oss allom god rådth...
- s. 79. De sancto Michaeli Archangelo.
[In PRIMIS VESPERIS]
[*Ant.*] Omnes fideles Christi de-
voti concurrît...⁴²). Laudate
pueri Dominum... Ps. 112.
[*Responsorium*] Te sanctum Do-
minum in excelsis... [*Rep.*] Te
deceat laus... *Versus*: Cherubim

³⁹ A) Här saknas psalmanvisningar.

⁴⁰) Kyrie, lydsk, med Gloria, hypomixolydisk, samma som pingstkyriet i Hg s 8, LCU s 41 och LCW s 70, samtliga, utom LCW med fyra acklamationer i Kyrie. I Gloria upptaga samtliga inskottet »och then helghe Anda» före Agnus Dei partiet. Endast LCW har det utvidgande tillägget. Sanctus och Agnus Dei återfinnes i LCU s 45, LCW s 74, i pingstserien, och i Hg s 12, Bj 3 i serien de sancta Trinitate.

⁴¹) Pingstsekvensen meddelas med latinsk och svensk text, den senare något annorlunda än den som upptages i Hg, Bj, LCU och LCW. Melodiformen ansluter nära till den av Moberg a. a. II under nr 14 b upptagna.

⁴²) Mikaeliofficiet följer anvisningarna i De officijs och officiet i LCU s 157 ff. med nedan angivna undantag.

- quoque et Seraphim... Gloria patri... Te etc.⁴³).
- s. 81. *Super Magnificat*: Dum sacrum mysterium cerneret Johannes... [IN MATUTINIS].
Invitatorium: Angelorum regi Deo... Venite⁴⁴).
- s. 82. *Antiphonae super psalmos*:
[*Ant. 1*] Introibo in domum tuam... Verba mea auribus... Ps. 5.
[*Ant. 2*] Stetit Angelus iuxta aram. templi... Domine, Dominus noster, quam admirabile est... Ps. 6⁴⁵).
[*Ant. 3*] Data sunt ei incensa... In Domino confido... Ps. 10.
Responsorium I.
Factum est silentium in coelo... [Rep.] Et audita est...
- s. 83. [Rep.] Et audita est... *Versus*: Millia millium ministrabant... Et. etc.
Responsorium II.
Stetit Angelus iuxta aram... [Rep.] In conspectu Dei⁴⁶). *Versus*: Data sunt ei incensa... In etc.
- AD LAUDES.
[*Ant. 1*] Dum praeliaretur Michael... Dominus regnavit decorum... Ps. 92.
- s. 85. [Ant. 2] Dum committeret bellum Draco cum Michael e Archangelo audita est vox millia millium salus Deo nostro. Jubilate Deo. Ps. 99⁴⁷).
[Ant. 3] Archangele Michael constitui... [Ps.] Deus Deus meus... Ps. 21.
[Ant. 4] Angeli Domini Domino... Benedicite...
[Ant. 5] Angeli, Archangeli, Throni... Laudate Dominum de coelis... Ps. 148.
- s. 86. *Super Benedictus*. Factum est silentium in coelo... Benedictus Dominus Deus... *Super Magnificat*. Omnipotens Deus et pater. Domini Jesu Christi, deprecamur te ex toto corde nostro suppliciter, ut eripias nos de laguo mortis, Alleluia⁴⁸).
Magnificat...
- s. 87. *Kyrie apostolorum*.
[*Kyrie*] Herre förbarma tigh...⁴⁹).

⁴³) Detta resp. saknas i LCU, upptages av Br Li.

⁴⁴) Venitet är här ej utskrivet, utan hänvisar till påskvenitet s. 32.

⁴⁵) Versio vulgata Ps 8.

⁴⁶) LCU s 165 upptar som Rep.: Et ascendit fumes aromatum, de manu Angeli in conspectu Domini. Hs endast de tre orden: In conspectu Dei. Den följer Br Li.

⁴⁷) I LCU s 169 lyder antifonens senare led: vox millia millium dicentium salus Deo nostro, Alleluia. Hs överensstämmer med Br Li.

⁴⁸) Magnificat-antifonen i LCU s 172 begynner: Archangele Christe, per gratiam quam meruisti. Hs överensstämmer med Br Li.

⁴⁹) Här upptages Kyrie Orbis factor, dorisk, med Gloria i dorisk ton, vilka i övriga citerade sångböcker upptages som Kyrie dominicale: Hg s 21, Bj s 12, LCU s 13, LCW s 3. Samtliga hava tre acklamationer, vilket torde angiva att man icke brukade niofaldigt kyrie vid vanliga söndagar. Underläggandet av texten i Kyriet är självständigt i hs gent emot samtliga övriga citerade sångböcker. Likaså i Gloria, där hs börjar med en climacus: a-g-f under första stavelsen i ordet Ära. Liksom samtliga övriga sångböcker har hs det från me-

- [Gloria] Ähra wari Gudh i högden...
- s. 88. *Hs. har här följande textliga avvikelse i Laudamus från övriga ställen där lovsången förekommer:* »O Herre Gudh, Gudhz Lamb och Fadrens son. Tu som borttager werldennes synder tagh wår bön och miskunda tigh öffuer oss. Tu som sitter till Fadrens högra handh miskunda tigh öffuer oss. Ty tu äst alleena helgh...» *I marginalen finnes ett NB med följande tillägg:* »Tu som borttager werldennes synder förbarma tigh öffuer oss.»
- s. 89. *Sanctus.* Heligh...⁵⁰).
- s. 90. *Angnus (!) Dei.* O Gudz Lamb
...

- [In Dominicis]
- s. 91. *Kyrie Dominicale.* Herre förbarma tigh...
[Gloria] Ähra wari Gudh i högden⁵¹).
- s. 93. [Sanctus] Heligh...
[Agnus Dei] O Gudz Lamb...⁵²).
- s. 94. Tigh wari loff och prijs o Christ...⁵³).
- s. 95. *Sequuntur modulationes quorundam psalorum.*
Esaiæ 6. Esaiæ profetenom hande thz så...⁵⁴).
- s. 96. *Ps. 22.de passione Christi.* Min gudh, min gudh sade Christus tå...⁵⁵).
- s. 97. *Psal. 47.* Jerusalem tu helge stad...⁵⁶).
- De operarijs in vinea. Matth. 20.*

deltid under söndagarna övliga inskottet i ledet O Herrre thenß aldrahögstes enfödde Son *wår Saligheet* Jesu Christe, liksom i följande Kyrie.

I Gloria upptager hs i denna serie det trefaldiga Agnus Dei, varom mera nedan.

⁵⁰) Sanctus och Agnus Dei, lydsk, återfinnes i Hg i serien de apostolis s. 18, Bj s 10 och LCW s 48 under påsken.

⁵¹) Kyrie och Gloria, frygisk, upptages i Hg s 23 och Bj s 15 för fastan och i LCU s 19 som Aliud Kyrie dominicale. Av andra källor att döma (Liten Songbook från Skeda, Ledbergboken) synes detta Kyrie ha varit det för Linköpings stift normala söndagskyriet.

⁵²) Sanctus och Agnus Dei, hypodorisk-dorisk, återfinnes i Hg s 22, LCU s 23, LCW s 7.

⁵³) Osanna-tropen, som första gången finnes belagd i Hg s 12 och Bj s 3, meddelas här med samma text som i Liten Songbook 1553 och senare i LCU s 48 och LCW s 77. I Hg och Bj är den placerad i Osanna för serien De Trinitate och har i Liten Songbook, LCU och LCW sin plats efter pingstseriens Agnus Dei. Placeringen i Hs efter söndagsserien kan möjligen antyda att man inom Linköpings stift brukat den söndagligen.

⁵⁴) Efterföljande »modulationes» äro skrivna på femlinjigt notsystem med mensuralnotation.

Texten till denna koral återfinnes f. f. g. (enligt J. W. Beckmans Försök till svensk psalmhistoria) i psalmboken 1567. Hs följer noggrant texten där, och iakttar icke ändringarna i 1601 och senare upplagor.

⁵⁵) Upptages enligt Emil Liedgren: Svensk psalm och andlig visa f. f. g. i 1572 års psalmbok. Återfinnes i 1695 års psalmbok (förkortas gps) under nr 39.

⁵⁶) Föreligger enligt Liedgren a. a. i 1567 års psb. (eller redan i 1549?). Gps 109.

- Såsom *Enom Konung tecktes thet*
så. En liknelse liufligh och klar
... 57).
- s. 98. *De filio prodigo, Luc. 15.* Gudh
warder liknath wid en man... 58).
De iniquo dispensatore. Luc. 16.
O Gud förlän migh tine nådh.
Then som effter gudhz rijke
ståår... 59).
- s. 99. *De divite epulatione. Luc. 16.*
Om en rijk man här siunge wij
... 60).
De Baptismo Christi. Wår Her-
re Christ kom till iordan... 61).
- s. 100. *Senare delen av sidan tom.*
[Hymnarium]
- s. 101. Nu är kommen wår påska-
frögd... 62).
- s. 102—103.
- Nocte surgentes vigilemus om-
nes... 63).
*De Matre Dei Virgine sanctis-
sima.* Fit porta Christi per-
via... 64).
- s. 104—105. *Ad coenam agni provi-
di...* 65).
De Ascensione Christi. Festum
nunc celebre magnarum gaudia
... 66).
- s. 106—107. *Audi benigne conditor*
... 67).
O lux beata trinitas... 68).
De nativitate Christi. Corde na-
tus ex parentis... 69).
- s. 108—109. *Aeterna Christi mune-
ra Apostolorum gloria...* 70).
Saphicum paschale. Vita sancto-
rum decus Angelorum... 71).

57) Aterfinnes enligt Beckman f. f. g. i den tredje samlingen, som finnes bunden med 1572 års psb med notlinjer och noterna inskrivna. Av uppgifterna i Eric Burger: *Deutsche Kirchenmelodien in Schweden* s 180 att döma, följer hs melodiformen från denna psb med den utförligare slutkadensen i 2 och 4 raden: b-a-g-a-b-g-f. o. s. v. Gps 202.

58) Tillhör psalmbeståndet från 1536. (Liedgren s 90). Gps 206.

59) Förekommer i samma tillägg i 1572 års psb, som omnämnes under not 57. (Med noter?) Gps 208.

60) Aterfinnes bland parabelvisorna i 1536 års psalmbok. Gps 204.

61) Enligt Liedgren a. a. s 223 förekom den i fragmentet från 1543. Gps 12.

62) Senare inskriven med annan stil. Korallnotation på fyra linjer med svensk text, sju verser. Texten följer närmast Liten Songbook föl.

63) Efterföljande hymner hava latinsk text med samtliga verser underlagda melodien, som är skriven över hela uppslaget.

Denna hymn tillhörde enligt Br Li matutinen tempore estivale in Dominicis; omfattar 3 verser. De officijs anvisar den för söndagsmatutinen på första sönd. efter trettondedag.

64) Upptages i Br Li bl. a. på Marie. Bebdelsedag vid completorium. Saknas i De officijs. 4 verser.

65) Br Li: Dominica in albis, compl. De officijs; compl. vid påsk. 8 v.

66) Br Li: Vigilia Ascensionis, vesper. Saknas i De officijs. 6 v.

67) Br Li: Dom. III, Quadr. vesper. Saknas i De officijs. 5 v.

68) Br Li: Bl. a. Hel. Tref. d., vesper. De officijs: 1 s. e. Tref. vesper. 3 v.

69) Br Li och De officijs: vid jul, compl. 6 v.

70) Br Li och De officijs: Commune unius apost. matutin. 5 v.

71) Br Li: Dominica in albis, vesper. Saknas i De officijs. 6 v.

- In adventu Domini. Verbum superbum prodiens... 72).*
 s. 110—111. *Veni creator spiritus... 73).*
 Beata nobis gaudia... 74).
 Ecce iam noctis... 75).
 s. 112—113. *In adventu Domini. Conditor alme siederum... 76).*
 Vexilla regis prodeunt... 77).
 s. 114—115. *Primo dierum omnium... 78).*
- Ex more docti mystico... 79).
 s. 116—117. *Dicimus grates tibi summe rerum... 80).*
 Jesu nostra redemptio... 81).
 s. 118. [*Sabbato ad vespas super psalmos.* 82)
 [*Ant. 1*] *Benedictus Dominus Deus meus. Benedictus Dominus Deus meus... Ps. 143.*
 [*Ant. 2*] *In aeternum et in se-*

72) Br Li och De officijs: Dom. I adv. matutin. 5 v.

73) Br Li: Vid pingst, vesper. Saknas i De officijs. 7 v.

74) Br Li: pingstaftonens compl. De officijs och LCU vid pingstens första vesper. 7 v.

75) Br Li: På söndagen vid laudes. De officijs: 1 s. e. trettondedag, laudes. 3 v.

76) Br Li och De officijs: Dom. I adv. sabb. vesper. 7 v.

77) Br Li: Dominica passionis, vesper. Saknas i De officijs. 8 v.

78) Br Li: Tempore hyemali, på söndagen, matutin. De officijs: 1 s. e. Trettondedagens oktav, matutin. 9 v.

79) Dominica XL, vesper. Saknas i De officijs. 9 v.

80) Saknas i Br Li. Författad av Philip Melanchton (Beckman s 123). Anvisas i De officijs för Mikaelidagen. 11 v.

81) Br Li: Vigilia ascensionis, compl. De officijs: sönd. efter Kristi himmelfärdsdag och pingst, compl. 6 v.

Översikt över de latinska hymnerna efter kyrkoåret:

Advent vesp.: *Conditor alme siderum* s 112.

mat.: *Verbum superbum prodiens* s 108.

Jul compl.: *Corde natus ex parentis* s. 106.

Dom LX Quadr. vesp.: *Ex more docti mystico* s 114.

Dom III Quadr. vesp.: *Audi benigne conditor* s 106.

Dom. pass. vesp.: *Vexilla regis prodeunt* s 112.

Påsk: vesp.: *Vita sanctorum decus Angelorum* s 108.

compl.: *Ad coenam Agni* s 104.

Himmelfärdsd. vesp.: *Festum nunc celebre* s. 104.

compl.: *Jesu nostra redemptio* s 116.

Pingst: vesp.: *Veni creator spiritus* s 110.

compl.: *Beata nobis gaudia* s. 110.

Hel. Tref. d. vesp.: *O Lux beata trinitas* s 106.

Marie Beb. compl.: *Fit porta Christi pervia* s 102.

Mikaeli. *Dicimus grates tibi* s 116.

Cum. apost. mat.: *Aeterne Christi munera Apostolorum gloria* s 108.

Söndag, mat.: *Nocte surgentes vigilemus* s 102.

Primò dierum omnium s 114.

laudes: *Ecce jam noctis* s 110.

82) Lördagens och söndagens vesperantifoner saknas i alla de sångböcker, som här eljest citerats.

culum seculi. Exaltabo te Deus meus rex... Ps. 144.

[Ant. 3] Laudabo Deum meum in vita mea. Lauda anima mea Dominum... Ps. 145.

[Ant. 4] Deo nostro iucunda sit laudatio. Laudate Dominum quoniam bonus est... Ps. 146.

[Ant. 5] Benedixit filiis tuis in te. Lauda Hierusalem Dominum... Ps. 147.

Antiphonae in diebus dominicis.

[ad vesperas.]

[Ant. 1] Sede ad dextris meis, dixit Dominus Domino meo. Dixit

Dominus Domino meo... Ps. 110.

[Ant. 2] Fidelia omnia mandata ius confirmata in seculum seculi. Confitebor tibi Domine... Ps. 110.

s. 119. [Ant. 3] In mandatis eius volent nimis. Beatus vir qui timet... Ps. 112.

[Ant. 4] Sit nomen Domini benedictum in seculum. Laudate pueri Dominum... Ps. 113.

[Ant. 5] Nos qui vivimus benedicemus Domino. In exitu Israel de Aegypto... Ps. 114.

s. 120. Tom sida.

Uppställningen av materialet. Av översikten framgår den klara dispositionen av hs:

I. Tonarius s 3—5.

II. Ur tidegård och mässa:

jul s 7—30

påsk s 31—51

himmelfärdsdagens sekvens s 52—58

pingst s 59—78

Mikaeli s 79—86

Kyrie apostolorum s 87—90

Kyrie dominicale s 91—95

Dig vare lov och pris s 94.

III. Lutherska koraler s 95—100.

IV. Latinskt hymnarium s 101—117.

V. Lördagens och söndagens vesperantifoner s 118—119.

Denna uppställning är i flera avseenden självständig gent emot såväl Hg och Bj, Liten Songbook som ock LCU och LCW. Originellt för hs är avdelningen I Tonarius, III Lutherska koraler samt V Lördagens och söndagens vesperantifoner.

I fråga om dispositionen av materialet för tidegård och mässa följer hs De officijs och avviker från alla övriga här nämnda sångböcker. De officijs och hs sammanför allt material som hör till samma högtid till en enhet och infogar mässan — med introitus först och sekvensen sist och med ordinariet däremellan — efter högtidens laudes och före dess andra vesper. Hs anknyter här alltså till Laurentius Petris anvisningar.

Placeringen av serien In dominicis överensstämmer med Hg och Bj, som ställa denna söndagsserie efter de temporeserierna.

Liten Songbook ställer serien efter *In summis festis* före påskens kyrie, medan LCU och LCW ställer Kyrie dominicale först.

Vad angår det upptagna materialet för mässans ordinarium har Hs fem fullständiga serier jämte ett Kyriealternativ, vilket är väsentligt minde än Hg och Bj (11 Kyriemelodier) men något mera än Liten Songbook, som ger plats för 4 fullständiga serier och ett Kyriealternativ. LCU och LCW har samma antal serier som hs. Man kan alltså redan härav våga sluta sig till att hs representerar ett utvecklingsskede som är ungefär samtidigt med sångböckerna från 1620 och 1623.

Det föreliggande materialet till mässans ordinarium återfinnes fullständigt i Hg och Bj och utgör en del av det vid reformationssårhundradets slut allmänt levande gregorianska arvet från medeltiden.

Utöver de två sekvenser för jul och påsk, som Liten Songbook upptar, och som därefter blir gemensam egendom för så gott som alla handskrifter och tryck, och utöver de tre för jul, påsk och pingst, vilka återfinnas i LCU och LCW, upptar hs även himmelfärdsdagens sekvens. Den meddelas både på latin och på svenska liksom pingstsekvensen. Om himmelfärdsdagens sekvens anger Laurentius Petri i *De officijs* att den är värd att sjungas, om tiden medger. Den upptages även i 1571 års kyrkoordning, liksom de övriga nämnda.

I fråga om *Introitus* — på latin, vilket även tillstades av kyrkoordningen — sträcker sig hs icke utöver LCW, som även upptager *introitus* för jul och påsk. Liten Songbook, och LCU meddelar inga *introitus*.

Med avseende på tidegården är hs något utförligare än LCW, men har ungefär samma omfattning som LCU. Båda meddela tidegårdsmusik för jul, påsk, pingst och Mikaeli. För hs originellt är det latinska hymnariet, som upptar icke mindre än 19 latinska hymner för kyrkoårets högtider och för söndagen. LCU upptar tre hymner: *Beata nobis gaudia*, s 140, *Jam Christus astra ascenderit* s 143 (båda för pingst) och *Tibi Christe splendor patris* s 158 (för Mikaeli). I LCU upptages endast en vers av den latinska hymnen, i Hs samtliga.

Språket är latin i hela tidegården (utom den senare införda påskhymnen), i mässans båda *introitus* och i *Discubuit Jesus* (i överensstämmelse med Liten Songbook och LCU), samt alternativt i påskantifonen *Rex Christi* och två av sekvenserna. Detta bruk av latin överensstämmer med praxis, som kodifieras i Kyrkoordningen 1571.

I övrigt är mässans ordinarium försvenskad, liksom, självfallet, de lutherska psalmerna.

I dessa upptagas blott första versen, medan i det latinska hymnariet vid hymnerna samtliga verser äro underlagda melodien.

Detta förutsätter, att sångaren haft till sin disposition den svenska psalmbok, i vilken psalmerna upptagits, men att han icke

köpings stift. Redan tillhörigheten till Rumskulla kyrka och skrivaren-ägarens? födelseort, Ingatorp, hänvisar till detta stift. Tydligare framträder detta då man aktar på alla de avvikelser i tidegården, som hs uppvisar i förhållande till Uppsala och Växjö-traditionerna och för vilka hänvisas till noterna. I alla dessa fall överensstämmer hs med Br Li. Min jämförelse har, på grund av svårigheten att disponera över material från andra stift, icke kunnat utsträckas längre. Men överensställningen med Br Li är så fullständig och påfallande, att den måste vara utslagsgivande. I all synnerhet om man betänker att författaren synbarligen varit förtrogen med De officijs (märk Mikaelihymnen av Ph. Melankton, som Laurentius Petri särskilt rekommenderar, men som icke ens upptages av LCU), men dock ej följer Uppsalatraditionen.

Värt att understryka är även Kyrie dominicale. Den melodi, som meddelas där och som i andra stift upptages för fastan, har, så långt mina undersökningar sträckt sig, varit tradition inom Linköpings stift.

Datering. Förekomsten, mitt inne i hs, av de lutherska korallen hänvisar till slutet av 1500-talet, då de första koralmelodierna dyka upp. Psalmerna: En liknelse ljuvlig och klar och Den som efter Guds rike står, förekomma enligt Beckman för första gången i en av de samlingar, som bundits tillsammans med 1572 års psalmbok. Före detta år kan hs näppeligen ha skrivits. Den första av de upptagna psalmerna: Jesaja profetenom, förekommer i en textversion från 1567 års psalmbok och iakttar icke — de visserligen små — ändringarna från år 1601.

Man skulle alltså vara berättigad att datera handskriften till årtiondena omkring år 1600.

I samma riktning visar några ålderdomligare drag än LCU och LCW, nämligen i fråga om Discubuit Jesus och Nu kommen är vår påskafröjd, vilka båda anknyta till Liten Songbook 1553.

Petrus Benedicti. Det är törhända icke en tillfällighet att de ovan nämnda psalmerna i 1572 års psalmbokstillägg, anses vara författade av Petrus Benedicti. Denne verkade från 1575 som pastor i Söderköping och blev 1589 biskop i Linköping och dog där 1606. Om honom berättar Laurentius Paulinus Gothus, själv elev vid skolan i Söderköping under 1570-talet, att mästern Petrus, medan han var pastor komponerade märkliga psalmer och sände dem ned i skolan att sjungas. (Citat efter Liedgren s. 93) Petrus har sålunda haft intresse för den lutherska psalmen och för kyrkosången och blev som biskop i Linköping den högste ansvarige vårdaren av den kyrkliga sången i stiftet. Han har också såsom professor i Uppsala före år 1572 haft möjlighet att lära känna Laurentius Petris anvisningar för kultsången.

Att Petrus Benedicti såsom biskop verkligen bekymrat sig om den kultiska sången inom stiftet visar följande föreskrift, som återfinnes i »Acta synodica Lincopiæ Annj 1600 Mense Junij correcta Anno 1602 Mense Junij:» —6. Att i alla församlingar skola

hållas enhälleliga Songer och thoner som komma öfuerenz mz then Songen som brukas i Domkyrkan. — (citerat efter O. Holmström: Linköpings Domkapitels arkiv s. 148.

Efter mönstret, som Laurentius Petri givit i Ärkestiftet och som Petrus Benedicti under mer än tio år kunnat studera under sin Uppsalatid, har han som biskop i Linköping synbarligen velat öva kontroll över kyrkosången i stiftet, och gjort domkyrkan, liksom under medeltiden, till den normerande kyrkan. Men till hjälp för prästerna ute i stiftet måste ju den riktiga musiken upptecknas, och det är resultatet av Petrus Benedicti episkopala verk inom kultsången som föreligger i Rumskullahandskriften.

Den visar att han förstått att å ena sidan troget bevara den gamla från medeltiden nedärvda traditionen för stiftet och å den andra sidan varsamt infoga det nya, som tiden krävde.

Hs är en föregångare till de tryckta sångböckerna LCU och LCW och koralböckerna och visar huru man sökte hjälpa sig till rätta med kultsången ute i stiftet vid tidpunkten för Uppsala möte och årtiondena därefter.

Arthur Adell.

Efterskrift.

Sedan ovanstående nedskrevs har jag haft tillfälle att på ort och ställe genomse dels den ovan omnämnda Hässlebyhandskriften (Hb) i Vadstena landsarkiv; den har tidigare uppmärksammats av kyrkoherde F. M. Allard; och dels en musikhandskrift som överlämnats till Linköpings stiftsbibliotek från folkskoleseminariet därstädes. (Sem.)

Båda dessa handskrifter äro paralleller till Rumskullaboken (Rk). Alla tre äro skrivna på samma papper, i samma format och bundna i samma slags pergamentsband. Innehållet är visserligen icke identiskt lika, beroende på senare tillägg som gjorts, men överensstämmelsen är mycket påfallande i avseende på dispositionen och den musikaliska traditionen, där samstämmigheten är fullständig även i detalj, så långt jag kunnat finna. Även i fråga om detaljer beträffande rubriker, marginalanteckningar o. d. är likheten så stor att alla tre hss måste anses härröra från samma källa. Även i fråga om pikturen likna de varandra. De äro dock ej skrivna av samma hand.

Hb och Sem torde vara något senare än Rk. I dessa båda är t. ex. finalis efter psalmantifonerna förtecknad med mensuralnotation, medan Rk brukar koralnotation. Podatus är i Rk tecknad på det äldre sättet med noterna på samma sida om »skaffet»; i Hb och Sem däremot på olika sidor.

I Hb finnes följande personanteckning:

Hunc librum cantus Propria manu scripsit Anundus Bergeri